

Redactioneel

De artikelen in dit nummer behandelen aspecten van het primaire onderwijsproces.

In het eerste artikel 'De relatie tussen onderwijsvorm, competenties en arbeidsmarkt' van Vaatstra en De Vries worden de resultaten van een recent onderzoek van het Research Centrum voor Onderwijs gepresenteerd. Het artikel gaat in op de relatie tussen onderwijsmethoden en werkvormen alsmede de waardering door afgestudeerden over de hiermee verworven competenties. De stelling dat activerende onderwijsvormen competenties als samenwerken en probleemanalyse stimuleren, wordt algemeen aangenomen. Het onderzoek is gericht op de daadwerkelijke inschatting door de afgestudeerden zelf. Opmerkelijk gegeven uit het onderzoek, is dat de afgestudeerden van zowel activerende als traditionele werkvormen overeenkomstig scoren op het toepassen van vakkennis in de praktijk.

Een actueel thema in het primaire onderwijsproces is flexibilisering. 'Onderwijs op maat, een inventarisatie van individuele afspraken in het Hoger Onderwijs', door Jansen en Hofman, bevat het verslag van een inventariserend onderzoek naar individuele afspraken over onderwijsprogramma's. Ondanks goede initiatieven als vouchers en duale trajecten, zijn de mogelijkheden voor 'op maat' trajecten in het hbo en wo nog beperkt van omvang. Het artikel gaat in op factoren die hierbij een rol spelen als ondersteuning, informatievoorziening en belemmeringen. Een van de respondenten in het onderzoek verzucht dat de studenten met hun noodgedwongen bijbaantjes in feite een duale opleiding volgen in een niet dual systeem.

In 'Integratie van instructie en assessment in competentiegericht onderwijs', van Straetmans en anderen, wordt, aan de hand van een voorbeeld uit het mbo onderwijs, een leeromgeving volgens het 4C/ID model van Merriënboer gecombineerd met een portfoliosysteem gebaseerd op een mix van toetsvormen. In het artikel wordt de relatie tussen onderdelen van leeromgeving en de adequate toetsvorm aan de hand van het voorbeeld concreet gemaakt. Het nieuw ontwikkelde portfoliosysteem, Protocol Portfolio Scoring, maakt de competentieverwerving door middel van weging en evaluatie inzichtelijk.

Een ander actueel thema in het onderwijsproces, is de relatie tussen de verwachting van docenten en het daadwerkelijk presteren van studenten. Recentelijk onderzoek door KBA heeft aangetoond dat de verwachting van de docent wel degelijk invloed heeft op de prestaties. In 'Verschillen tussen de perceptie van tutores op de leerprestaties en de toetsprestatie van hun studenten' doen Van de Watering en Claessens verslag van een onderzoek naar de relatie tussen verwachtingen van tutores en het daadwerkelijk presteren van studenten op de toets. Op basis van een aantal criteria worden de studenten in vier typen ingedeeld en vervolgens wordt gekeken hoe zij scoren op een gecombineerde toets van meerkeuze en open vragen. Uit het onderzoek komt onder andere een relatie tussen type student, voorkeur voor toetsvorm en het afstemmen van de studiestrategie op de toetsvorm naar voren.